

รามคำราฯ

ภาคสอง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เล่มที่ ๔

บทบรรณาธิการ

คำatham การแอบบันทึกภาพและเสียงการสนทนา (เทปบันทึกเสียง บันทึกการถอดเทป แผ่นชีดี) จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการนิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) กรณีที่ศาลรับฟังเป็นพยานหลักฐาน

คำพิพากษารวมที่ ๒๔๙/๒๕๕๕

การแอบบันทึกเทปขณะที่มีการสนทนากันระหว่างโจทก์ร่วมกับพยานและจำเลยที่ ๒ โดยที่โจทก์ร่วมและพยานไม่ทราบมาก่อน เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบห้ามให้ศาลรับฟังเป็นพยานนั้นตาม ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖ แม้หลักกฎหมายดังกล่าวจะใช้ตัดพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้วิธีการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบ แต่ ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖ ไม่ได้บัญญัติห้ามไม่ให้นำไปใช้กับการแสวงหาพยานหลักฐานของบุคคลธรรมดาย่างไรก็ตาม ระหว่างพิจารณาคดีได้มี พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยมาตรา ๑๑ บัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๒๒๖/๑ ป.ว.อ. กำหนดให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบได้ ถ้าพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการ查明ความยุติธรรมมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญา ศาลจึงนำบันทึกเทปดังกล่าวมารับฟังได้

คำพิพากษารวมที่ ๕๐/๒๕๖๓

จำเลยเป็นเจ้าพนักงาน ผ่านการว่าความมาเป็นจำนวนมาก ยอมคุ้นเคยกับการซักถามพยานในรูปแบบต่าง ๆ เป็นอย่างดี ข้อเท็จจริงปรากฏตามบันทึกการถอดเทปสนทนาระหว่างจำเลยกับ ก. ว่า ก. พยายามขอร้องให้จำเลยช่วยเหลือ อ. เพื่อมิให้ถูกดำเนินคดีซึ่งจำเลยก็มิได้ปฏิเสธ เพียงแต่ขอให้ ก. เสนอจำนวนเงิน และเมื่อ ก. ซักถาม จำเลยยังพูดอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดีแก่ อ. เพื่อโน้มน้าวให้ ก. เห็นว่าข้อหาดำเนินเพرافตามที่เข้ามาในราชอาณาจักรมีอัตราโทษสูงสอแสดงว่าจำเลยตอบคำถามของ ก. ด้วยความสมควรใจ แม้การแอบบันทึกภาพและเสียงการสนทnarะหว่างจำเลยกับ ก. ตามแผ่นชีดีหมายเลข วจ.๑ และ วจ.๒ จะเป็นการแสวงหาหลักฐาน

โดยมิชอบตาม ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖ ก็ตาม แต่ ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖/๑ บัญญัติให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบได้ ถ้าการรับฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรมมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น แม้แผ่นชีตหมายเลข ๑๙.๑ และ ๑๙.๒ รวมทั้งบันทึกการถอดเทปสนทนาดังกล่าวจะได้มาโดยมิชอบ ศาลก็สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

แม้ขณะเกิดเหตุ ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖/๑ จะยังไม่ประกาศใช้ แต่พบัญญัติ
ดังกล่าวเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติและมีผลใช้บังคับทันทีนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ
คือวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ กรณีเช่นนี้หากใช้การใช้กฎหมายย้อนหลัง ศาลมีอำนาจ
นำบทบัญญัติแห่ง ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้

(ข) กรณีที่ศาลไม่รับฟังเป็นพยานหลักฐาน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๗๔/๒๕๖๓

การกระทำของ น. ที่แอบนำเอาเครื่องบันทึกเสียงมาทำการบันทึกการสนทนาระหว่างจำเลยทั้งสองกับคู่สูญเสีย โดยจำเลยทั้งสองไม่ทราบว่าขณะที่ตนทำการสนทนาอยู่นั้น การสนทนาได้ถูกบันทึกลงไว้ในเครื่องบันทึกเสียงเรียบร้อยแล้ว ย่อมเป็นการกระทำกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของจำเลยทั้งสองอย่างชัดเจน จึงเป็นการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบ ซึ่งต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้นตาม พ.ว.อ. มาตรา ๒๗๖ แม้หลักกฎหมายดังกล่าวจะใช้ตัดพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มิให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้วิธีการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบ แต่ พ.ว.อ. มาตรา ๒๗๖ ไม่ได้บัญญัติห้ามมิให้นำไปใช้กับการแสวงหาพยานหลักฐานของบุคคลธรรมดاجึงนำไปใช้บังคับแก่กรณีที่เอกสารผู้เสียหายเป็นผู้ได้พยานหลักฐานนั้นมาจากการกระทำโดยมิชอบด้วยส่วนจะมีเหตุยกเว้นให้สามารถรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบนั้นได้หรือไม่ พ.ว.อ. มาตรา ๒๗๖/๑ บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นข้อยกเว้นให้ศาลมารถใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาด้วยวิธีการอันเกิดจากการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจึงต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังและต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมทั้งปวงแห่งคดีโดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กฎหมายกำหนดไว้

โจทก์ทั้งสองฝ่ายขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดฐานหมิ่นประมาทอันเป็นการพิพากษาว่าเงอกชนด้วยกัน และเป็นความผิดอันยอมความได้ พฤติกรรม

ของความผิดในคดีจึงมิใช่เรื่องร้ายแรงที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือผลประโยชน์สาธารณะของประชาชนโดยส่วนรวม ทั้งในคดีอาญาโจทก์ทั้งสองมีภาระการพิสูจน์ และศาลต้องใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งนำนักพยานหลักฐานทั้งปวง โดยจะไม่พิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยทั้งสองเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ตาม ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยลักษณะแห่งคดียังอยู่ในวิสัยที่โจทก์ทั้งสองสามารถหาพยานหลักฐานด้วยวิธีการอันสุจริต ขอบด้วยกฎหมาย มาพิสูจน์ความผิดของจำเลยทั้งสองได้ การอนุญาตให้รับฟังพยานหลักฐานที่โจทก์ทั้งสองได้มาจากการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมีขอบ เท่ากับอนุญาตให้โจทก์ทั้งสองนำพยานหลักฐานมาเพิ่มเติมในส่วนที่ตนนำสืบกพร่องไว้ เพื่อจะลงโทษจำเลยทั้งสองแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของจำเลยทั้งสองและกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป ประกอบกับโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นผู้แสวงหาพยานหลักฐานโดยมีขอบ มิใช่ผู้ที่จะต้องได้รับการลงโทษในทางอาญาหากศาลปฏิเสธไม่รับฟังพยานหลักฐานเช่นว่านั้น ดังนี้ เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติกรรมนั้นๆ แห่งคดีโดยตลอดแล้ว การรับฟังพยานหลักฐานนั้นมิได้เป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความยุติธรรม แต่กลับจะเป็นผลเสียที่กระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญาหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนมากกว่า บันทึกเสียงการสนทนาและข้อความจากการถอดเทปไม่อาจรับฟังได้ ตาม ป.ว.อ. มาตรา ๒๒๖ และ ๒๒๖/๑

คำตาม คดีอาญาซึ่งได้ถอนฟ้องไปจากศาลแล้วโจทก์กลับมาฟ้องจำเลยในการกระทำอันเดียวกันอีก แต่เพิ่มเติมการกระทำของจำเลยหรือฐานความผิดจากการกระทำเดิมได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษารวบรวมไว้ด้วย

คำพิพากษารวบรวมที่ ๓๐๔๕/๙๕๖๗

โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งท่านมาครั้งหนึ่งอันเนื่องมาจากโจทก์ถูกจำเลยทั้งท่านหลอกลวงให้ร่วมผลิตอาหารเสริมมีคุณภาพสูง ผลิตจากโรงงานของตนเองควบคุมการผลิตโดยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และรับจ้างทำการตลาดอย่างครบวงจรขอให้ลงโทษฐานร่วมกันซื้อโคง ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องไปแล้ว โจทก์กลับมาฟ้องจำเลยทั้งท่านใน

การกระทำอันเดียวกันอีก แม้คำฟ้องในคดีนี้จะต่างจากคำฟ้องคดีในเดิมโดยโจทก์เพิ่มเติมการกระทำของจำเลยทั้งหกว่าร่วมกันหลอกหลวงประชาชนและนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จว่าจำเลยที่ ๑ เป็นโรงงานที่มีกรรมวิธีการผลิตที่ดี ทันสมัย ถูกต้องมาตรฐาน GMP รับผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเสริม เครื่องสำอางคุณภาพสูง มีมาตรฐานรับรอง ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นได้มาตรฐานองค์กรอาหารและยา มีบริการตั้งแต่การวิจัย มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิต เครื่องสำอางอย่างครบครัน และมีการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญสามารถคิดสูตรที่ใช้ได้ผล มีราคาไม่แพงมาก มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และมีการแนะนำการตลาดที่ดี ทำให้โจทก์หลง เชื่อว่าเป็นความจริง ขอให้ลงโทษฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนและประราษบัญญติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ (๑) แต่ก็ต้องถือว่า เป็นการกระทำอันเดียวกันกับที่โจทก์ฟ้องในคดีเดิม มิใช่ถือเอาคำบรรยายฟ้องหรือ ฐานความผิดที่โจทก์ตั้งเอาแก่จำเลยเป็นเกณฑ์มิฉะนั้นแล้วจำเลยกระทำการทำความผิดเพียงครั้งเดียว โจทก์มีสิทธิดำเนินคดีแก่จำเลยได้หลายครั้งโดยไม่รู้จักจบสิ้น จึงต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖

เมื่อได้มีการฟ้องคดีต่อศาลโดยถูกต้องแล้วแม้ตามคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ ในคดีก่อนจะข้างเหตุขอถอนฟ้องเพื่อฟ้องจำเลยทั้งหกเป็นคดีใหม่ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน แต่เมื่อศาลมีคำพิพากษาตัดสินอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้ก็ต้องถือว่าเป็นการถอนฟ้องคดีอาญาให้เสร็จไปทั้งเรื่อง จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาฟ้องใหม่ไม่ได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ